

ÇİLEKTE YAPRAK ÇELİKLERİNİN SİSLEME (MİST PROPAGATION) METODU İLE KÖKLENDİRİLMESİ

Sevim YAVUZ (1)

G İ R İ Ő

Çilek üretimi genellikle kollarla (Stolonlarla) yapılmaktadır. Fakat bazı durumlarda materyalden mümkün olduğu kadar çok istifade etmek gerekmektedir. Meselâ: Virüssüz bitki elde etmek için termoterapi ile tedavide çok sayıda bitki kullanılamamakta ve tedavi edilen bitkinin süratle teksiri arzu edilmektedir.

"X" Wageningen Ziraat Üniversitesinde çift cam ile yapılan çalışmada çileğin yaprak çelikleri ile üretilebileceğini fakat; yüksek nisbette köklenme için mist propagation ile çalışma icap ettiği kaydedilmiştir. (3).

Buna dayanarak, bu çalışma ile stolonları kesildikten sonra ana bitkinin atılması yerine yapraklardan da faydalanma imkânı araştırılmıştır.

İslah çalışmalarında elde edilen çok az sayıdaki fertlerin ve dış memketlerden az sayıda ithal edilebilen çeşitlerinde süratle teksiri için aynı metod faydalı olabilecektir.

Bu çalışmayı takip edecek diğerk tamamlayıcı denemeler belki de normal çilek üretiminde de bu metodun yardımcı olabileceğini gösterecektir.

MATERYAL VE METOD

1 — Deneme materyalı olarak Pocahontas ve Surprise des Halles çilek çeşitlerinden alınan yaprak çelikleri kullanılmıştır.

(1) Yalova — Meyvecilik Seksiyonunda Asistan

(*) Onur Konarlı (Araştırma raporu neşredilmemiş, 1964).

2 — Orta yaşlı yapraklar, yaprak kınları ile alınıp, dipten 2 cm. kadar iki yerden çizilerek (Wounding) hormona batırılıp 9.8.1968 günü dikilmişlerdir.

3 — Hormon olarak İndol Butirik asitin 1000, 2000, 3000, 4000 ve 5000 ppm. lik konsantrasyonları kullanılmıştır.

4 — Deneme iki çeşitte iki ayrı deneme olarak kurulmuştur. Deneme deseni tesadüf blokları olup 4 tekerrürlüdür. Parselde çelik adedi 15 tir.

5 — Kontrol olarak alınan çelikler hormonla muamele edilmemiş fakat; çizilme (wounding) yapılmıştır.

6 — Tarladan alınan çelikler ıslak çuvala sarılmış ve serada dikimden evvel su içinde muhafaza edilmiştir.

7 — Dikimden evvel çeliklerin yapraklarının yarıları kesilerek kısaltılmıştır.

8 — Hormonlama metodu olarak çabuk daldırma (Quick dip) metodu kullanılmış olup müddet 5 saniyedir. Köklenme vasatı olarak ince dere kumu kullanılmıştır.

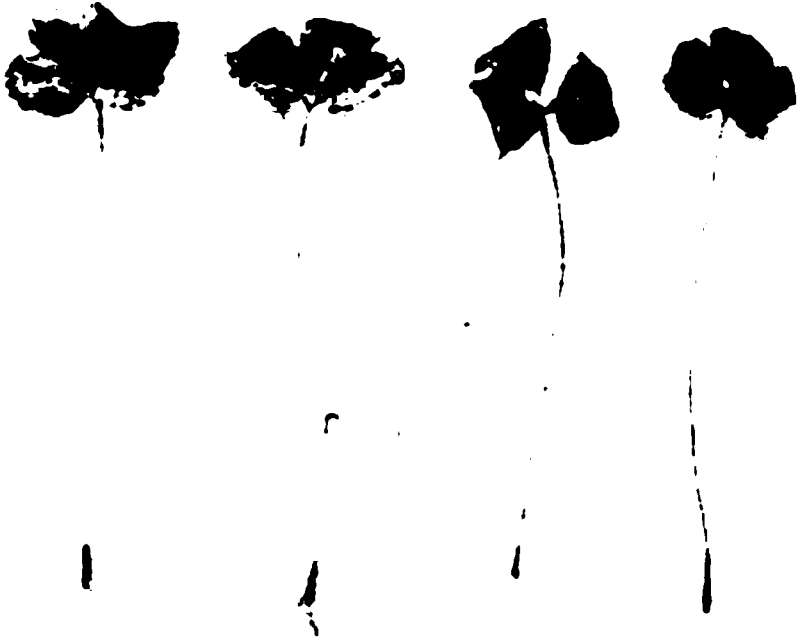
9 — Bütün muamelelerde köklenen çelikler 3.9.1968 günü sayımla tesbit edilmiştir.

SONUÇLAR

Tablo 1. — Pocahontas çilek çeşidinde, yaprak çeliklerinin sisleme (Mist propagation) metodu ile köklendirilmesinde köklenme nisbetleri. (Yalova - 1968)

<u>I.B.A. Konsantrasyonları</u>	<u>Köklenme yüzdesi</u>
1000 ppm.	48,3
2000 ppm.	53,3
3000 ppm.	35,0
4000 ppm.	23,3
5000 ppm.	18,3
K	23,3

F: % 5 seviyede istatistikî olarak önemli derecede farklı. 5000 ppm. istatistikî olarak diğer muamelelerden önemli derecede menri etki göstermiş, diğer muameleler arasında istatistikî fark bulunamamıştır.

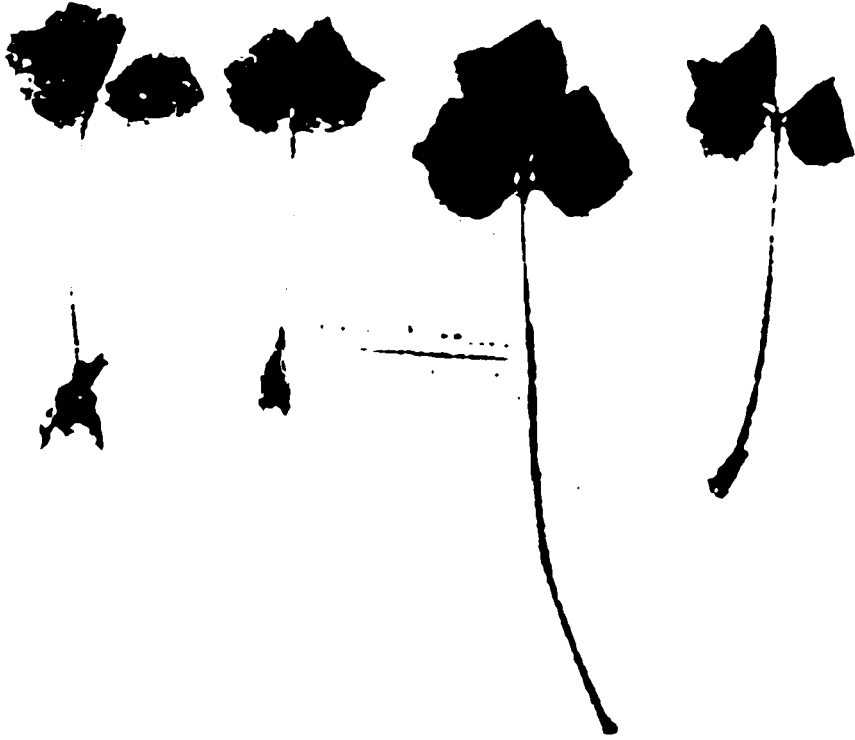
Resim 1. — Pocahontas çeşidinde sisleme (mist propagation) metodu ile üretilen yaprak çelikleri, solda köklenmiş, sağda kök'ennim.ş. (Orijinal)

Tablo 2. — Surprise Des Halles çilek çeşidinde yaprak çeliklerinin sisleme (mist propagation) metodu ile köklendirilmesinde köklenme nisbetleri. (Yalova - 1968)

<u>I.B.A. Konsantrasyonları</u>	<u>Kökleme yüzdesi</u>
1000 ppm.	53,3
2000 ppm.	30,0
3000 ppm.	25,0
4000 ppm.	16,6
5000 ppm.	16,6
K	53,3

F: % 5 seviyede istatistikî olarak önemli derecede farklı. 4000 ve 5000 ppm. lik konsantrasyonlar diğer muamelelerden önemli derecede düşük köklenme nisbeti vermişlerdir. Diğer muameleler arasında istatistikî fark bulunamamıştır.

Yapılan çalışmada Pocahontas çeşidinde 2000, Surprise Des Halles çeşidinde ise 1000 ppm' lik konsantrasyonları % 53,3 gibi oldukça yüksek bir köklenme nisbeti vermiştir. 2000 ppm. den yüksek konsantrasyonların etkisi menfi olmuştur. Surprise Des Halles çeşidinde kontrol 1000 ppm. ile aynı neticeyi vermiştir.

Resim 2. — Surprise Des Halles çeşidinde sisleme (mist propagation) metodu ile üretilen yaprak çelikleri, solda köklenmiş sağda köklenmemiş. (Orijinal).

T A R T I Ş M A

Denemeden alınan neticeye göre, çilek yaprak çeşitlerinin mist propagation metodu ile köklenmesi mümkün olmaktadır.

Genel olarak IBA in düşük konsantrasyonları daha iyi netice vermiştir. Pocahontas çeşidinde 5000 ppm. hariç diğer muameleler arasında istatistikî önemli bir fark çıkmamıştır.

Bu yaprakların aynı körpelikte olmamasından ileri gelmiştir. Surprise Des Halles çeşidinde ise kontrol ile 1000 ppm. lik konsantrasyonu

aynı yüksek köklenme nisbeti verdiğiinden hormonun köklenme üzerine müsbet etki yapıp yapmadığı konusunda denemelere devam etmek gerekmektedir.

Yüksek konsantrasyonların menfi etki etmesinin sebebi yaprakların biraz yaşlı olmasıdır. Çünkü; yeşil çeliklerde yüksek, odun çeliklerinde ise düşük hormon konsantrasyonları uygundur (2, 1).

Elde edilen köklenme nisbetinin arttırılması daha genç yaprakların alınması ve köklenme vasatının daha uygununun seçilmesi ile mümkün olacaktır.

Bu çalışma yukarıdaki hususlarla beraber, köklenmeden sonraki şaşırtma gibi problemler konusunda devam edecektir.

S U M M A R Y

A trial was performed on strawberry propagation with leafly cuttings by misting.

The cuttings were made from Pocahontas and Surprise Des Halles varieties. 1000, 2000, 30000, 4000, 5000 ppm. concentrations of IBA were used as hormon. Generally the best results were obtained from low concentrations. The high concentrations had negative effectiveness.

LİTERATÜR KAYNAKLARI

- 1 — HANSEN C. J. — H. T. HARTMANN, Propagation of Temperate - Zone fruit Plants, California Agricultural Experiment Station, Extension Service, Circular 471.
- 2 — HARTMANN T. Hudson and Dale E. KESTER, Plant Propagation Principles and Practices, Prentice Hall Inc., 1965.
- 3 — KONARLI Onur, Senga Sengana çilek çeşidinde yaprak çelikleri ile çift cam altında serada köklendirilmesi, Hollanda Wageningen Ziraat Üniversitesi, (1964, neşredilmemiş).